

Reprezentativní výzkum o domácím násilí 2006 – pro BKB a PM ČR, společnost STEM, 1 690 respondentů

Od posledního výzkumu STEM v roce 2001 se **informovanost** o problému domácího násilí viditelně zlepšila. V současné době téměř všichni lidé starší 15ti let (97 %) vědí nebo alespoň tuší, co si pod tímto pojmem představit. Ovšem stále špatná zůstává poučenost o tom, jak na domácí násilí reagovat (dostatek informací má v současné době 19 % veřejnosti, v roce 2001 18 %). Zájem o získání těchto informací je přitom pořád poměrně velký, a to zejména u lidí, kteří se s domácím násilím již někdy setkali. Nedostatečná informovanost o tom, jak se tváří v tvář domácímu násilí zachovat, zůstává nadále jedním z faktorů, které snižují osobní ochotu lidí proti němu zasáhnout.

Období mezi lety 2001 a 2006 je obdobím zvýšeného zájmu o řešení otázky domácího násilí. **Veřejnost tento nový přístup k problematice domácího násilí zaznamenala.** Velká část lidí je přesvědčena, že v porovnání se situací před pěti lety se dnes o problému domácího násilí nejen více mluví (89 %), ale více se pro jeho řešení, zejména pak pro pomoc jeho obětem, dělá (74 %). S kladnou odezvou se setkávají rovněž nová zákonná opatření přijatá na ochranu proti domácímu násilí. Značnou podporu mezi běžnou populací má zejména zřízení intervenčních center (83 %), za užitečné opatření je většinou veřejnosti považována i možnost vykázaní násilníka ze společného bytu (68 %).

Zvýšená pozornost věnovaná domácímu násilí v posledních pěti letech měla **pozitivní dopad také na postoje veřejnosti k tomuto jevu.** Výrazně pokleslo mínění, že jde o okrajový problém, který je soukromou věcí rodiny (v roce 2001 43 %, dnes 28 %). Zároveň se zvýšil podíl lidí, kteří domácí násilí považují naopak za naléhavý problém, k němuž nemůže zůstat okolí (příbuzní, sousedé, lékař, policie) a zejména stát, lhostejné („*je to problém, s nímž by měl stát něco dělat*“ v roce 2001 61 %, v současné době 84 %). Pozitivní změnou je rovněž oslabení jednoho ze základních mýtů o tom, že napohled slušní lidé se společenským chováním, se domácího násilí nedopouštějí (64 % v roce 2001, 51 % dnes).

Vedle nepochybně pozitivních posunů ve vnímání domácího násilí výzkum ukázal, že **některé rozpory a mýty v názorech na výskyt domácího násilí, zjištěné v roce 2001, přetrvávají dodnes.** Stejně jako před pěti lety velká většina veřejnosti na jedné straně připouští, že domácí násilí je obecný jev, který se týká všech vrstev společnosti (81 % v roce 2001 i dnes), na druhé straně téměř každý druhý člověk podléhá mýtu, že k domácímu násilí dochází především v materiálně slabých rodinách (v současné době stejně jako v roce 2001

48 %). Stejně vnitřně nekonzistentní jsou i představy o tom, kdo jsou oběti domácího násilí. I tady stojí proti sobě stále stejně časté přesvědčení o tom, že obětí se může stát každý člověk (77 % v obou letech) a mýtus o typické oběti jako slabé a bojácné ženě „puťce“, která si nechá vše líbit (61 % v roce 2001, 68 % nyní).

Potvrzením trendů z roku 2001 je rovněž **stejná hladina přiznaného násilí mezi partnery**, naměřená v letošním šetření. Podle ní má nějakou osobní zkušenost s násilím ve vlastním partnerském vztahu zhruba 14 % populace starší 15ti let (v roce 2001 16 %). Je třeba upozornit, že tyto údaje vycházejí z odpovědí lidí ochotných o svých osobních zkušenostech vypovídat a lze předpokládat, že skutečná míra domácího násilí mezi partnery je u nás s velkou pravděpodobností vyšší.

V zásadě **stejně zůstávají také typické znaky domácího násilí mezi partnery**. Podobně jako před pěti lety je značná část případů partnerského násilí dlouhodobá (59 %), má tendenci být stále častější (52 %) a ve velké většině zahrnuje fyzické násilí (81 %), z toho nejčastěji v kombinaci s psychickým násilím (48 %). Velkou výzvou pro angažovanost státu v řešení problematiky domácího násilí je skutečnost, že stále ve velké části domácností, v nichž dochází k násilí mezi partnery, vyrůstají děti (80 %), které se často stávají přímými svědky tohoto násilí (v 57 % rodin s dětmi).

Ve výzkumu se rovněž potvrdilo, že některé zažité představy o výskytu domácího násilí, jsou skutečně mýtem. **V realitě se partnerského násilí dopouštějí i vzdělání lidé a lidé s dobrým materiálním standardem**. Podle výpovědí svědků nebo osob, které na vlastní kůži zažily domácí násilí, měly více než dvě pětiny obětí partnerského násilí (45 %) a třetina agresorů středoškolské nebo dokonce vysokoškolské vzdělání. V 70 % případů se násilí mezi partnery odehrávalo v domácnostech průměrně až nadprůměrně materiálně zajištěných.